

Засядько М.В.*

«ДОЛАРОВА ДИПЛОМАТІЯ» КНР У КАРИБЬСЬКОМУ РЕГІОНІ

Термін «доларова дипломатія» на початку ХХ ст. вживався для визначення політики США в Карибському регіоні, однак, на початку ХХІ ст. він вживається вже по відношенню до карибської політики КНР. «Доларова дипломатія» застосовується Китаєм в економічній та політичній сферах. У цій праці ми розглянемо основні завдання та результати китайської «доларової дипломатії» в Карибському басейні.

Слід зауважити, що китайські можновладці неодноразово заперечували застосування терміну «доларова дипломатія» щодо визначення політики КНР у Карибському чи будь-якому іншому регіоні. Однак, на нашу думку, саме цей термін якнайяскравіше розкриває сутність політики КНР, враховуючи той факт, що, в основному, співробітництво між нею та країнами Карибського басейну відбувається в економічній площині.

Активізація відносин між КНР та країнами Карибського регіону розпочалась в кінці 1990-х рр., з того часу товарообіг між ними значно зріс. Зокрема, між Кубою та КНР він збільшився з 800 млн. дол. у 2004 р. до 2,2 млрд. дол. у 2008 р. [1] Документально активізація відносин була підкріплена у 2008 р. прийняттям «Програмного документа з політики Китаю щодо Латинської Америки та Карибського басейну».

Зацікавленість КНР у розвитку співробітництва з Карибським регіоном пов'язана з наявністю в останньому величезних покладів корисних копалин, в першу чергу нафти. Зокрема, через нестачу власної нафти Китай демонструє особливу зацікавленість у венесуельській. В 1996 р. було розпочато імпортування нафти. З того часу між обома країнами підписано багатомільйонні угоди, що стосуються нафтовидобувної галузі. Зокрема, у вересні 2009 р. було підписано угоду на суму в 16 млрд. дол. для розвідки нафти в басейні р. Оріноко [2]. Зараз КНР імпортує з Венесуели понад 300 тис. барелів нафти на день, до 2015 р. обсяг імпорту планується збільшити до 1 млн. барелів на день [3].

Також Китай розглядає Карибський регіон як ринок збуту власних товарів та як плацдарм для експансії на ринок США і Канади. Найбільш яскраво цю тезу демонструє співробітництво між Китаєм і Мексикою в галузі автомобільної промисловості. Китайські компанії розглядають цю країну як сприятливий ринок для дешевих автомобілів. Наприклад, у 2008 р. компанія China FAW Group Corporation продала в Мексиці 5 тис. автомобілів, на 2009 р. заплановано продати 6,5 тис. [4] Крім того, впродовж 2007 – 2008 рр. чотири китайських автовиробника заявили про наміри щодо будівництва в Мексиці автоскладальних заводів для розширення продажів у Карибському регіоні, а також у США і Канаді. Однак, на даний момент перші три компанії через різні причини відклали на невизначений строк реалізацію своїх проєктів, четверта планує завершити реалізацію в другій половині 2010 р.

Загалом, впродовж 2000-х рр. в Карибському регіоні сформувалась група країн, з якими КНР підтримує дуже тісні економічні стосунки. Окрім Венесуели і Мексики слід назвати Кубу і Ямаїку. Куба першою з держав регіону встановила відносини з Китаєм; зараз він є другим за важливістю торговельним партнером та інвестором кубинської економіки [5]. Ямаїка, незважаючи на зменшення в 2007 р. Китаєм імпорту ямайського гли-

* аспірант Інституту світової економіки та міжнародних відносин НАН України
Науковий керівник: проф. Камінський Є.Є.

нозему, залишається привабливим місцем для китайських інвестицій у галузі торгівлі, сільського господарства, інфраструктури тощо [6].

У політичній сфері головним питанням, яке намагається вирішити КНР в Карибському регіоні, є реалізація принципу «одного Китаю». За допомогою «долларової дипломатії» КНР намагається ізолювати Китайську Республіку (Тайвань), оскільки саме в Карибському регіоні остання має найбільшу кількість посольств, що гарантує їй міжнародне визнання. Зокрема, впродовж 2004 – 2007 рр. дипломатичні відносини з Тайванем розірвали Домініка, Гренада та Коста-Ріка завдяки значній грошовій допомозі з боку КНР та/або вигідним угодам з нею. Однак, не завжди «долларова дипломатія» Китаю у Карибському регіоні є успішною. В 2007 р. Сент-Лусія відновила дипломатичні відносини з Тайванем, розірвані у 1997 р.

Інших політичних цілей, які б протиставлялись інтересам у регіоні решти великих держав, особливо США, уряд КНР перед собою не ставить. Однак, слід зауважити, що поглиблення економічної співпраці між Китаєм та країнами Карибського басейну рано чи пізно призведе до виникнення в Пекіна політичних планів щодо регіону.

Отже, «долларова дипломатія» є основним дієвим інструментом політики КНР у Карибському басейні, котра спрямована на розширення, в першу чергу, економічної присутності великої держави у регіоні.

Література

1. Yujue W., Yongjian, Y. Cuba, China see fruitful cooperation in future // Xinhua News Agency. – September 1, 2009. – http://news.xinhuanet.com/english/2009-09/01/content_11977107.htm
2. Grant W. China in huge Venezuela oil deal // BBC News. – September 17, 2009. – <http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/2/hi/americas/8260200.stm>
3. China and Venezuela boost links // BBC News. – February 2, 2009. – <http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/2/hi/americas/7898809.stm>
4. Lan L. FAW sells about 5,000 small cars in Mexico // Automotive News China. – December 17, 2008. – <http://www.autonewschina.com/en/article.asp?id=2094>
5. China grants \$600 million to Cuba during solidarity visit // Caribbean Net News. – September 3, 2009. – http://www.caribbeanetnews.com/article.php?news_id=18580
6. Thompson K. China to spend billions on friends like Jamaica // Jamaica Observer. – March 01, 2009. – http://www.jamaicaobserver.com/news/html/20090228T220000-0500_146906_OBS_CHINA_TO_SPEND_BILLIONS_ON_FRIENDS_LIKE_JAMAICA_.asp